

[Hvidberg.]

stadig huske paa, at alle de anvendte Videnskaber peger tilbage paa Grundvidenskabernes, Fundamentalvidenskabernes, og hvis de ikke for Alvor trives og viser en livskraftig Udvikling, stagnerer de anvendte Videnskaber, og den Støtte, man yder dem, vil vise sig at være formaalsløs.

Jeg har ogsaa engang ved en tidligere Lejlighed talt om, hvor vanskeligt det er at afgøre, om et Forskningsarbejde har erhvervsøkonomisk Betydning eller ikke. Et Forskningsarbejde, der tilsyneladende ingen som helst erhvervsøkonomisk Betydning har, kan pludselig vise sig at have helt uanede erhvervsøkonomiske Muligheder. De humanistiske Videnskaber er jo ikke egentlig erhvervsøkonomiske, men vi maa gøre os klart alligevel, at deres Betydning af den Grund ingenlunde er mindre. Den ligger bare ligesom paa et andet Omraade. Det er farligt, hvis vi underkender de humanistiske Videnskabers Værdi for Samfundet og Folket. De har en uoverskuelig kulturel og opdragende Betydning, og de bør ikke træde tilbage eller stilles i Skammekrogen i Forhold til de tekniske Videnskaber.

De her i Korthed fremførte Tanker er ikke specielt mine og mit Partis, det vil jeg gerne betone. Men de er overordentlig levende for Tiden i alle de Kredse af vort Folk, som har med Videnskab og Aandsliv at gøre. Det er et indtrængende Ønske i disse Kredse, at der nedsættes en blandet Kommission, bestaaende af Politikere og Videnskabsmænd, med den Opgave at tage hele Spørgsmaalet om Statens Forhold til Videnskaben op paa en langt bredere Basis end her foreslaaet. Der er nu for det første hele Spørgsmaalet om, paa hvilke Omraader dansk Videnskab kan siges at være distanceret, og hvor der kan sættes ind. Der er Spørgsmaalet om, hvad der kan gøres for, at de danske unge Videnskabsmænd yderligere understøttes, saa vi ikke mister nogen videnskabelig Kraft. Jeg vil gerne, idet jeg tilsiger mit Partis Støtte til dette Lovforslag og haaber paa en hurtig Behandling af det, slutte med at advare imod den Misforstaaelse, at det Raad, der nu vil blive nedsat, skulde kunne gøre det ud for en saadan paatrængende nødvendig Kommission, som jeg her har omtalt og tidligere foreslaaet.

Mogens Fog: Jeg kan paa min Gruppes Vegne give min Tilslutning til det foreliggende Lovforslag. Det bidrager til Opfyldelse af de mest paatrængende Krav inden for de tekniske Videnskaber, som Staten hermed giver en Støtte, der i allerhøjeste Grad er

paakrævet. Da Forslaget blev standset i 1943, tog Akademiet for de tekniske Videnskaber en Del af Raadets paatænkte Opgaver op, og Akademiet har i Virkeligheden i de sidste Aar fungeret som et selvstaltet Forskningsraad, der, saa godt som man kunde med de forhaandenværende og begrænsede Midler, har søgt at udføre Raadets Arbejde.

Disse Aar har vist, hvor stort Behovet er for en Institution af denne Art, og hvor stor Nytte bl. a. Industrien kan have af et saadant raadgivende Organ. Det Arbejde, der er udført af det tekniske Akademi, er meget stort, op imod 50 forskellige Udvalg og Institutter har i disse Aar under Akademiets Ledelse arbejdet med en Række vigtige Opgaver, og der er blevet oprettet 10 selvstændige Forskningsinstitutter, som allerede nu har ydet Industrien væsentlige Tjenester. Naar det er lykkedes at gennemføre dette store Arbejde, skyldes det to Forhold, for det første, at en Række Fonds har givet store Understøttelser til Arbejdet, og for det andet, at Industrien i en Del Tilfælde har indset Nødvendigheden af et Samarbejde om fælles Forskning under Akademiets Ledelse. Dette gælder f. Eks. for Radioindustriens Vedkommende.

Med Hensyn til Støtten fra de forskellige Fonds vil jeg gøre opmærksom paa, at den udstrakte Hjælp, som er ydet Akademiet i disse Aar, selvfølgelig har maattet medføre en Indskrænkning i Fondenes Støttevirksomhed paa andre Omraader. De Arbejder, som er udført, har i 1944 medført Udgifter til et Beløb af godt 180 000 Kr. Naar Staten nu skal træde ind som Partner i dette Arbejde, vil der være Grund til at overveje, om det Tilskud, som Staten skal yde, skal være begrænset til det anførte Beløb af 300 000 Kr., eller om det ikke vilde være rimeligere at fastsætte dette Beløb som et Minimumsbeløb, som Staten garanterer vil staa til Raadighed. De Penge, der gives ud til denne Art af Forskning, er jo Penge, der hurtigt kommer igen, og som kommer rigeligt igen. Det drejer sig her om et Arbejde, hvor Resultaterne for Industrien i Form af Besparelser eller forbedret Produktion tydeligt lader sig beregne. Skulde det foreslaaede Raad i en eller anden Situation staa med en Opgave, som kræver hurtig Indsats af Pengemidler, bør der være Mulighed for, at Ministeren med Finansudvalgets Tilslutning kan stille saadanne Pengemidler til Raadighed.

Jeg skal ikke gaa i Detailler med Hensyn til Lovforslaget, men naar der nu fra anden Side ønskes optaget flere Medlemmer,